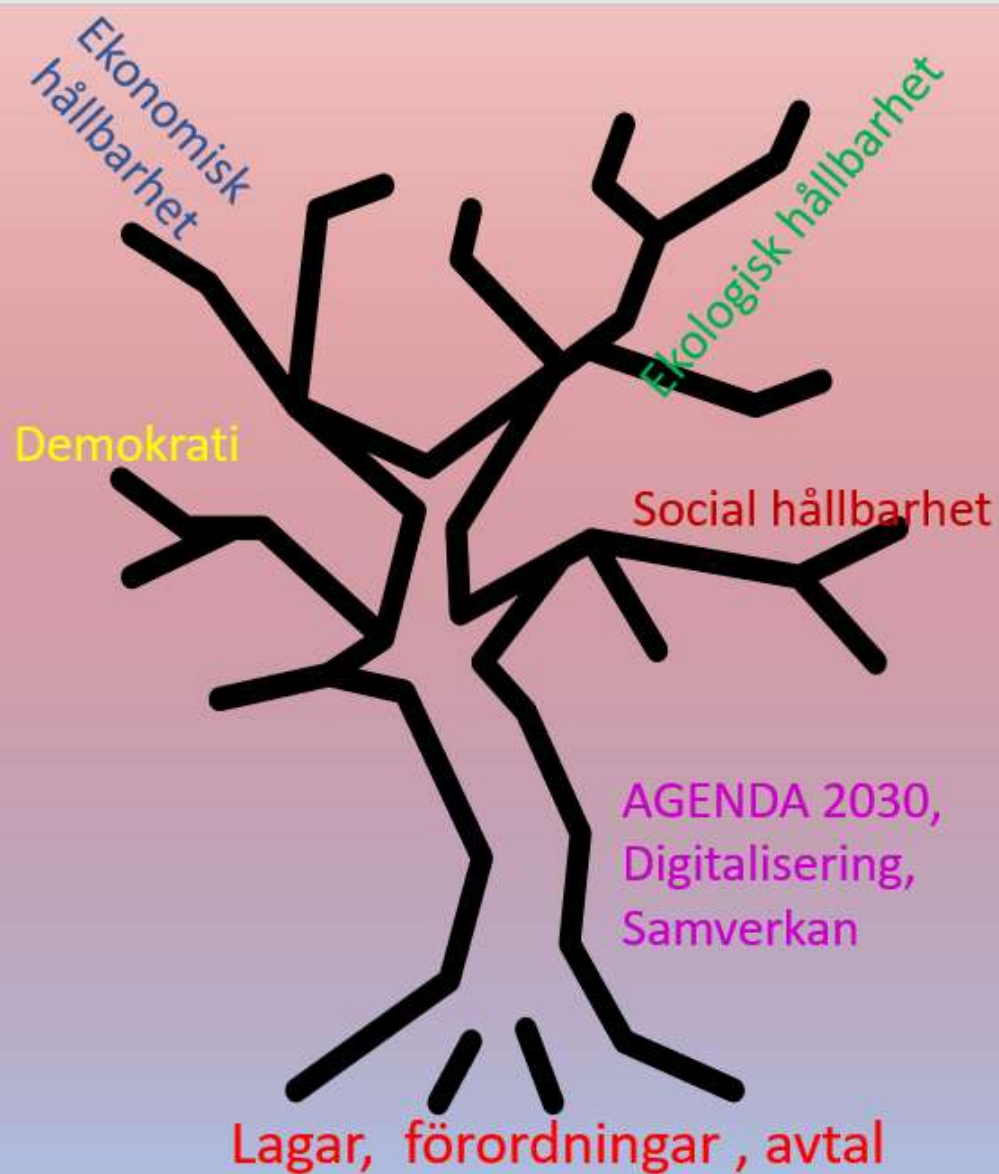

Säters kommun Ekonomi- och målstyrning

SÄTERS
KOMMUN

Dokumentinformation

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Omfattar
Ekonomi- och målstyrning	Styrande dokument	Säters kommun
Dokumentägare	Dokumentansvarig	Publicering
Kommundirektör	Ekonomichef	Intranet Författningssamling
Beslutsinstans	Beslutad	Diarienummer
Kommunfullmäktige	2025-09-25 § 104	KS2025/0148

Författningsstöd
Revidering
Revidering av KS2022/0415 per 2022-12-01, § 34 , Kf 2024-11-28, Kf 2025-09-25
Bör revideras senast
Revideras vid behov, dock minst en gång per mandatperiod

Innehåll

1	Övergripande styrning	4
1.1	God ekonomisk hushållning	4
1.1.1	Resultatreserver	4
1.2	Vision och mål	5
1.2.1	Vision.....	6
1.2.2	Strategiska mål.....	6
2	Målstyrning.....	7
2.1	Flödesschema för målkedja, rapportering och kommunikation	8
2.2	Övergripande mål och vision	8
2.3	Uppföljning.....	10
2.4	Finansiell målstruktur.....	10
2.4.1	Syfte	10
2.4.2	Finansiella mål	10
2.4.3	Ramar.....	11
2.4.4	Budget	11
2.4.5	Budgetuppföljning.....	12
2.4.6	Delårsrapport.....	12
2.4.7	Årsbokslut och årsredovisning	12
3	Finansverksamhet och finansiella poster	13
3.1	Organisation och ansvar.....	13
3.2	Skuldförvaltning	14
3.3	Likviditetsförvaltning	15
3.4	Kapitalförvaltning	16
3.5	Rapportering och uppföljning.....	16
4	§ 11 MBL/samverkan och delaktighet.....	17
5	Investeringar	17
5.1	Definition.....	17
5.2	Exploateringar.....	18
5.3	Intern ränta	18
5.4	Aktivering av investering.....	18
5.5	Finansiering av investeringar.....	18
5.6	Uppföljning.....	18
5.7	Överflytt av investeringsmedel mellan budgetåren	18
5.8	Slutredovisning av investeringsprojekt	19

1 Övergripande styrning

1.1 God ekonomisk hushållning

Kommuner ska enligt kommunallagen (2017:725) ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen. Om kommunen har en resultatreserv ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den.

God ekonomisk hushållning råder när de verksamhetsinriktade målen uppnås samtidigt som de finansiella målen är uppfyllda.

Balanskrav

Enligt 11 kap. 5 § andra stycket kommunallagen ska kommuner upprätta budgeten så att intäkterna överstiger kostnaderna.

I förvaltningsberättelsen skall, enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning, en utvärdering göras om de mål och riktlinjer som avses i 11 kap 6 § kommunallagen uppnåtts och följts samt att den ekonomiska ställningen skall utvärderas. Dessutom är det obligatoriskt att sammanställa en balanskravsutredning som definierar "Årets resultat efter balanskravsjusteringar" och i förekommande fall redovisas förändringen av RUR/RER. Av denna balanskravsutredning skall balanskravsresultat framgå.

Negativt balanskravsresultat

Om balanskravsresultatet enligt 11 kap. 10 § lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning för ett visst räkenskapsår är negativt, ska det regleras under de närmast följande tre åren. Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur regleringen ska ske. Beslut om reglering ska fattas senast i budgeten det tredje året efter det år då det negativa balanskravsresultatet uppkom.

En kommun kan då använda resultatutjämningsreserv/resultatreserv för att undvika ett negativt balanskravsresultat och därmed undgå återställningskravet.

Enligt 11 kap. 13 § kommunallagen får fullmäktige besluta att en reglering av ett negativt balanskravsresultat inte ska göras, om det finns synnerliga skäl. Kommuner som vill ta hänsyn till andra bedömningar som man anser vara förenliga med god ekonomisk hushållning får hantera dessa inom ramen för kommunallagens regler för synnerliga skäl (prop. 1996/97:52 s. 38 och 94). Sådana eventuella justeringar får emellertid hanteras på raderna efter balanskravsresultatet.

1.1.1 Resultatreserver

Enligt tidigare lydelse av 11 kap. 14 § kommunallagen fick kommuner under vissa förutsättningar reservera medel i en resultatutjämningsreserv (RUR) för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel.

Under 2023 beslutade riksdagen att avveckla resultatutjämningsreserven, RUR, och att ersätta den med resultatreserven, RER. Ingen avsättning till RUR får ske från och med 1 januari 2024 men disponering från RUR får göras fram till utgången av 2033 i enlighet med det regelverk som gällde fram till och med 2023. Säters kommuns kvarvarande resultatutjämningsreserv disponerades år 2024 vid beslut om årsredovisning för 2024.

Reservering av medel till RER kan tidigast göras i bokslut/årsredovisning för 2024. Reglerna för den nya reserven, RER, blir lite friare då reserven kan användas för att öka flexibiliteten i användningen av sparade medel.

Ett preliminärt beslut om reservering till och disponering ur resultatreserver tas i samband med beslut om budget. Slutligt beslut tas i samband med beslut om årsredovisning för det aktuella året.

Resultatreserv (RER)

I Kommunallagen, 11 kap 14 §, regleras kommunala resultatreserven, RER. I korthet innebär detta en möjlighet att på ett ansvarsfullt sätt reservera en del av överskottet i goda tider och sedan använda medlen för att uppnå god ekonomisk hushållning. Om medel från en resultatreserv har använts ska det i förvaltningsberättelsen framgå till vad och varför medlen har använts.

Resultatreserven bör till exempel kunna användas för att täcka vissa särskilda, planerade kostnader ett enskilt år, exempelvis till följd av nödvändig omstrukturering av verksamhet för att på sikt nå en god ekonomisk hushållning. Resultatreserven bör även kunna användas vid oförutsedda utgiftsökningar eller inkomstbortfall, så länge det bidrar till att uppnå god ekonomisk hushållning.

Reservering till resultatreserven får göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av den del av årets resultat efter balanskravsutredningar som överstiger:

- 1 % av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning, eller
- 2% av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning, om det egna kapitalet är negativt inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser.

Resultatreserven får uppgå till högst 5 % av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Lag (2023:642).

1.2 Vision och mål

God ekonomisk hushållning avser kommunens totala resursfördelning. De kommunala resurserna skall fördelas och användas så att de kommer kommunmedborgarna till så stor nytta som möjligt utifrån ställda nationella och lokala mål.

- Kommunfullmäktige fastställer vision och strategiska mål för mandatperioden.
- Kommunfullmäktige fastställer förslag till finansiella mål för den kommande treårsperioden senast i december månad två år före aktuellt budgetår.

I budgetdirektiv anges hur förslag till strategier och mål för verksamheten utifrån antagen vision och strategiska mål skall inlämnas, samt tidplan för budgetarbetet och övriga anvisningar.

Vision för Säter och tillhörande strategiska mål som kommunfullmäktige beslutat gäller för samtliga kommunens verksamheter och bolaget. Dessa mål har sin utgångspunkt i FN:s globala mål och andra styrdokument. Bolaget ska följa den av fullmäktige fastställda mål- och resultatstyrningsprocessen samt fastställda ägardirektiv.

Kommunens finansiella mål och strategiska mål är överordnade andra kommunala mål. Koncernen styrs i detta dokument i tillämpliga delar.

1.2.1 Vision

Säters kommuns vision beskriver ett framtida önskat tillstånd: Så här är det i Säters kommun. Visionen är vägledande i all verksamhet. Visionen inspirerar och motiverar till att bygga och utveckla det Säter vi vill ha. Den ger utrymme för kreativitet och mod.

Vision - Säter är en välkomnande kommun.

- Vi bygger framtiden genom engagemang och samarbete.
- Vi skapar framtidstro och livskvalitet.
- Vi strävar mot ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle.

1.2.2 Strategiska mål

De strategiska målen med dess inriktningar beskriver Säters kommuns mål för de kommande fyra åren (mandatperioden). De uttrycker kommunfullmäktiges väg för att Säters kommuns verksamhet under mandatperioden ska gå mot att nå innebörden av visionen. De strategiska målen utgörs av en rubrik, och ett antal inriktningar. Inriktningarna är de som styr nämndernas och kommunens bolags arbete. Nämnderna konkretiserar de strategiska målens inriktningar i sina nämndmål som sammanställs i nämndplaner. Bolaget konkretiserar de strategiska målen i sin plan.

Strategiska mål 2024-2027 med inriktningar

Rikare liv

- Inriktning 1. Alla invånare i Säters kommun ska ha förutsättningar för att göra val inför framtiden baserat på förmågor och intressen.
- Inriktning 2. De unga årens upplevelser och lärande ska öka barn och ungas förmåga och motivation att delta i samhällslivet och den demokratiska processen.
- Inriktning 3. Alla invånare i Säters kommun ska ha en egen försörjning, ett liv med god hälsa och framtidstro.
- Inriktning 4. Alla invånare i Säters kommun ska ha tillgång till en rik fritid med rekreation och social gemenskap.
- Inriktning 5. Fler ska kunna ta del av organiserade och spontana aktiviteter och fritidssysselsättningar

Hållbar framtid

- Inriktning 1. De globala, nationella och regionala hållbarhetsmålen ska ligga till grund för Säters kommuns ansvarsfulla och strategiska hållbarhetsarbete.
- Inriktning 2. Säters kommun ska öka kunskap, förmåga och motivation till ett socialt, ekonomiskt och miljömedvetet förhållningssätt.
- Inriktning 3. Det ska vara enkelt och möjligt att åka kollektivt till och från skolor, arbeten, vård och fritidsaktiviteter.

Omsorgsfull boendeutveckling

Inriktning 1. I Säters kommun ska det vara möjligt att bo i attraktiva miljöer som är hälsofrämjande och som passar den egna levnadssituationen.

Inriktning 2. I planering och byggnation ska hållbarhet vara prioriterad.

Inriktning 3. Det ska vara tryggt att bo och leva i Säters kommun. Människor ska kunna skapa och upprätthålla goda sociala relationer och kunna leva rika liv.

Serviceorienterad organisation

Inriktning 1. Säters kommun ska vara anpassad till vad som krävs för att nå globala, nationella, regionala och kommunala strategiska mål.

Inriktning 2. Verksamheten ska vara av hög kvalitet, professionell samt ha god förmåga att möta företag och medborgare och skapa förtroende för verksamheten.

Inriktning 3. I Säters kommun ska det vara möjligt att etablera, bedriva och utveckla många sorters företagande.

Inriktning 4. Säters kommun ska arbeta gemensamt med näringslivet för goda kommunikationer, kompetens och andra förutsättningar för ett framgångsrikt företagande.

2 Målstyrning

De finansiella mål och de strategiska mål som kommunfullmäktige fastställt vid beslut om budget skall utvärderas i samband med delårsrapporten och årsbokslut (se resp kapitel). Om målen inte bedöms kunna uppnås skall orsaken till detta anges, samt vilka åtgärder som vidtas för att öka måluppfyllelsen.

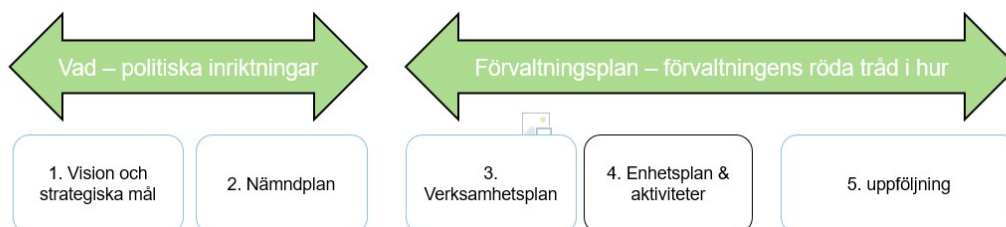
2.1 Flödesschema för målkedja, rapportering och kommunikation

2.2 Övergripande mål och vision

- Kommunfullmäktige beslutar om Vision och Mål för mandatperioden.
- Nämnder/styrelser beslutar om nämndplan utifrån kommunfullmäktiges vision och mål en gång per mandatperiod.
- Verksamhetsplan tas fram och beslutas av sektorerna en gång per mandatperiod. Verksamhetsplan beskriver hur nämndplanen omsatts till verksamhet.

Reglering av verksamhetsplan och underliggande dokument sker i förvaltningsplanen som kommundirektören ansvarar för.

Nämndplanerna tas fram utifrån en framtagen mall. Nämndplanen ska beskriva det uppdrag som nämnderna fått av kommunfullmäktige att arbeta med samt innehålla mål för nämnden.

Nämnderna delges de fastställda strategiska målen (efter antagande) och identifierar minst ett nämndmål per strategiskt mål.

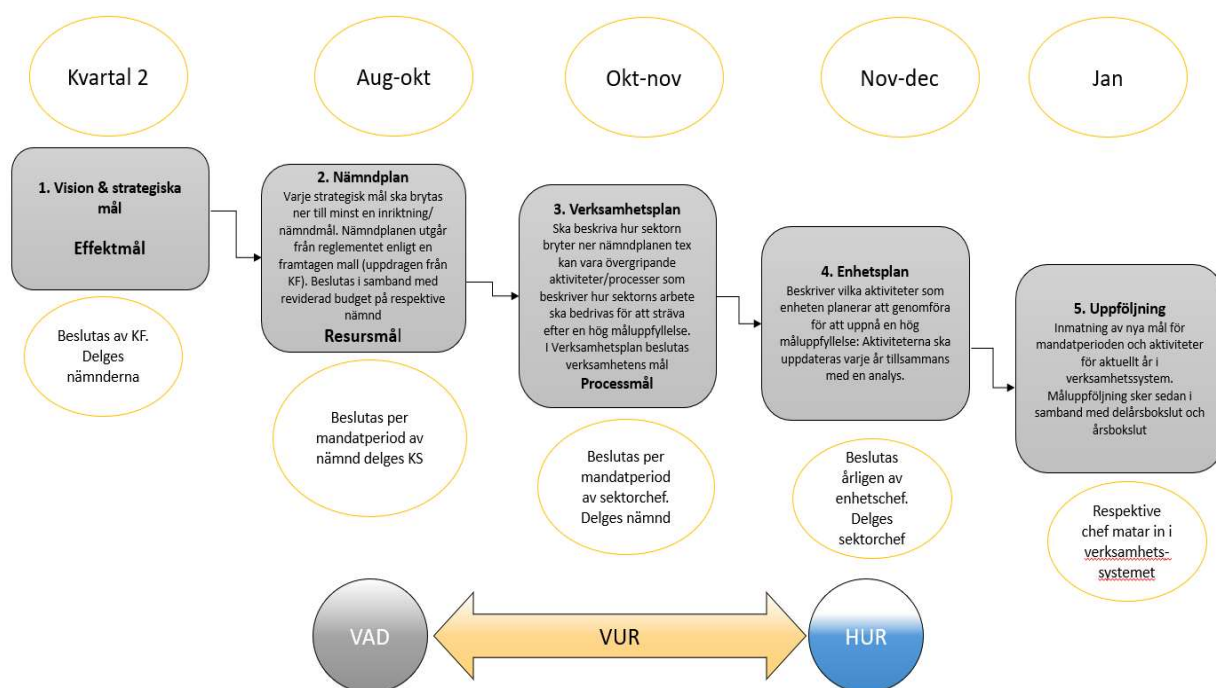
Dvs. vad kan berörd nämnd bidra med utifrån sitt uppdrag för att bidra till en högre måluppfyllelse kopplat till respektive strategiskt mål. Nämndernas mål ska vara mer konkreta än de strategiska målen och beröra de ansvarsområden som delegerats från kommunfullmäktige via reglementet.

I den nya mandatperioden har fullmäktige, nämnder och styrelser ett år på sig att arbeta fram vision och mål för kommunfullmäktige samt nämndplaner för respektive nämnd/styrelse. Nämndplanen börjar att gälla från och med 1:a januari år två i den nya mandatperioden. Den tidigare gällande nämndplanen gäller till dess att en ny nämndplan finns beslutad.

Nämndmålen ska beslutas för hela nämndperioden (ett per strategiskt mål).

De strategiska målen kan påverka en nämnd mer eller mindre direkt och ibland kan nämnden bidra mer till måluppfyllelse genom att samverka/stödja någon annan verksamhet i kommunen.

Framtagande av mandatperiodens styrdokument

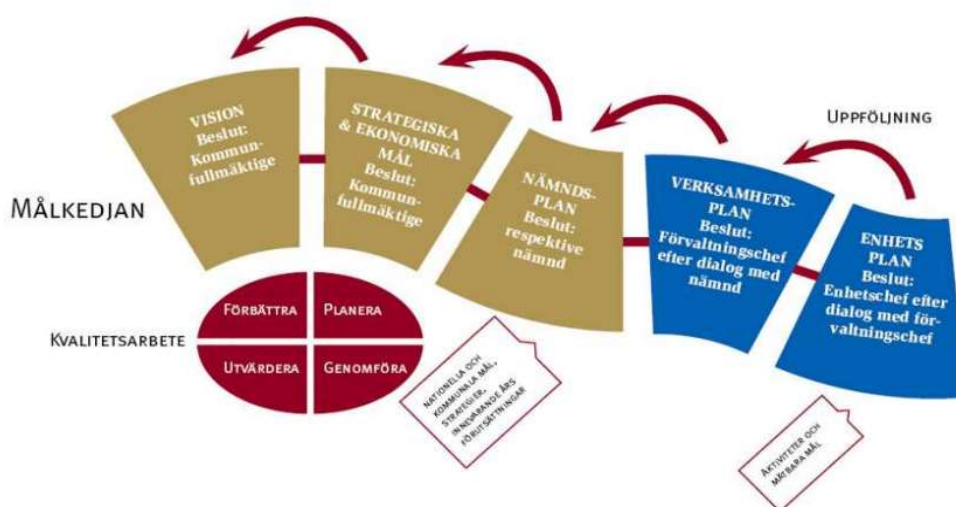
2.3 Uppföljning

Uppföljning av mål sker två gånger per år vid delårsbokslut samt årsbokslut.

Uppföljning sker i kommunens uppföljningssystem.

Under mandatperioden läggs fokus på trenden sett till målet. Analys gör därför genom att bedöma om kommunen har en positiv utveckling gentemot målet eller ej. Respektive chefs professionella omdöme är viktigt i bedömningen då alla delar inte kan mätas i numerärer.

Målkedjan= Möta behovet av tydlig målstyrning

2.4 Finansiell målstruktur

2.4.1 Syfte

Övergripande lagregler om kommunens ekonomi återfinns i Kommunallagens (2017:725) 11:e kapitel. I lagen om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) regleras hur kommunens externa redovisning skall utformas.

Dokumentets syfte är att reglera den kommunala tillämpningen av ovanstående lagregler, samt att komplettera denna på områden som ej reglerats i lag.

2.4.2 Finansiella mål

Säters kommun skall ha en över tid stabil ekonomi. En stabil ekonomi är en grundläggande förutsättning för att kommunen skall klara de ålägganden som riksdagen har beslutat om, och de satsningar som kommunen själv vill göra. Kommunen kan endast med en stabil ekonomisk grund fullfölja sina åtaganden gentemot kommunens invånare.

Kommunen ska besluta om långsiktiga mål för att uppnå god ekonomisk hushållning. Det långsiktiga målet ska fastställas i samband budgetbeslutet år ett (året efter valet) i varje mandatperiod. Underlaget ska innehålla en analys från varje sektor uppdelat på framtida kända faktorer så som bl.a personalkostnader och avskrivningar mm. I budgetdirektivet för varje budgetår fastställs kommande års resultatmål beroende på omvärldsfaktorer och interna förutsättningar.

De finansiella målen utgörs av resultatmål, mål för skuldsättning och självfinansieringsgrad samt mål för pensionsförvaltningen.

2.4.3 Ramar

I samband med fastställande av kommunens finansiella mål fastställs kommunens totala ekonomiska utrymme utifrån aktuella prognoser för befolkning och skatteunderlag, samt gällande regler för generella statsbidrag och utjämning.

Budgetdirektiv tas fram för en fyraårsperiod och beslutas 2 år innan första budgetår.

Utrymmet fördelas i preliminära ramar för nämnder och sektorer. Ramarna utformas som nettoramar och skall om kommunstyrelsen ej beslutar annat innefatta samtliga kostnader och intäkter.

2.4.4 Budget

Säters kommun har from budget 2025 och framåt en förändrad budgetprocess och tillämpar en ny resursfördelningsmodell som baseras på prislappar. Resursfördelning görs utifrån prislappar som ska spegla verksamhetens behov utifrån de demografiska förutsättningarna. En prislapp är en styckkostnad för ett barn, en elev eller en brukare som används för att räkna ut en grundkostnad för verksamheten som kallas för teknisk ram. Den tekniska ramen är en basnivå och utifrån den kan sedan kommunen lägga till eller dra bort medel utifrån beslut om ambitionsnivå, dvs göra prioriteringar som i modellen kallas prioriteringsutrymme.

Modellen tar hänsyn till förväntade intäkter och kommunens resultatnivå och ger en överblick hur intäkter, driftsbudget och investeringsbudget samt investeringsutrymme hänger ihop.

Nämnder och sektorer utarbetar utifrån tilldelade ekonomiska ramar och övriga anvisningar förslag till budget för nästkommande år. I förslaget till budget skall även ingå strategier som skall utgå från antagen vision och strategiska mål, vara relaterade till tilldelade resurser samt ha ett medborgarperspektiv.

Budgetförslagen skall inlämnas till kommunstyrelsen senast vid den tidpunkt som angetts i direktiv.

Kommunstyrelsen sammanställer senast under maj månad förslag till budget för nästkommande år och plan för de därefter följande åren, för fastställande i kommunfullmäktige senast under juni månad. I kommunfullmäktiges beslut om budget tas även beslut om finansiella mål samt om låneramar för Säters kommun och för kommunens bolag och krediter.

Under hösten tas förslag fram till reviderad budget, där hänsyn tas till förändrade förutsättningar, för fastställande i kommunfullmäktige under november eller december.

Anslagen binds på nämnds- och sektors nivå, eller annan nivå som kommunfullmäktige beslutar. Kommunstyrelsen bemyndigas att efter förslag från berörd nämnd omfördela medel mellan olika anslag.

2.4.5 Budgetuppföljning

Det åvilar varje nämnd och sektor att löpande följa upp sin verksamhet.

Nämnder och sektorer skall med den periodicitet som kommunstyrelsen fastställer upprätta bokslutsprognoser. Prognoserna skall avse såväl drift- som investeringsbudget, och innefatta periodens förbrukning, ackumulerad förbrukning och prognos till årets slut.

2.4.6 Delårsrapport

Kommunen skall upprätta delårsrapport per den 31 augusti. Delårsrapporten skall föreläggas kommunfullmäktige i oktober månad.

De finansiella mål och de strategiska mål som kommunfullmäktige fastställt vid beslut om budget skall utvärderas i samband med delårsrapporten. Utvärderingen skall dels göras på förfluten tid samt som en prognos för helåret. Om målen inte bedöms kunna uppnås skall orsaken till detta anges, samt vilka åtgärder som vidtas för att öka måluppfyllelsen.

2.4.7 Årsbokslut och årsredovisning

Det åvilar varje nämnd att efter årets slut analysera årets resultat och verksamhetens utveckling. Analysen skall tillsammans med bedömningar och prognoser för framtiden utgöra grunden för nästkommande budgetarbete.

De finansiella mål och strategiska mål som kommunfullmäktige fastställt vid beslut om budget skall utvärderas i samband med årsredovisningen. Har målen inte uppfyllts skall orsaken till detta anges, samt vilka åtgärder som föreslås för att öka måluppfyllelsen kommande år.

De kommunala bolagen följer i sin redovisning Årsredovisningslagen, men skall till kommunstyrelsen inkomma med uppgifter till en samordnad årsredovisning för kommunkoncernen.

Kommunstyrelsen sammanställer av gjorda analyser och räkenskapsmaterial, en årsredovisning för kommunen, och en sammanställd redovisning för den kommunala koncernen. Årsredovisningen skall föreläggas kommunfullmäktige senast under april månad.

3 Finansverksamhet och finansiella poster

Riktlinjer för finansverksamheten utgör ett övergripande ramverk som reglerar och styr den finansiella hanteringen inom kommunkoncernen. Syftet med riktlinjerna är att fastställa finansverksamhetens mål och hur den ska organiseras samt beskriva de finansiella risker kommunkoncernen är exponerad mot och hur dessa risker ska begränsas.

Finansverksamheten omfattas av följande områden:

- Bank- och cashmanagement tjänster
- Likviditetsförvaltning
- Skuldförvaltning
- Utlåning och borgen
- Kapitalförvaltning
- Leasing

Allmänna riktlinjer

- Målet är att nå bästa möjliga räntenetto med hänsynstagande till ett antal restriktioner i form av säkerhet, risk och likviditet.
- Kommunens finansverksamhet ska drivas så att den medverkar till att säkerställa betalningsförmågan på kort och lång sikt.
- Finansverksamheten ska genomföras på ett säkert och effektivt sätt så att betryggande säkerhet alltid upprätthålls.

3.1 Organisation och ansvar

Ansvaret för kommunkoncernens finansverksamhet fördelas mellan kommunfullmäktige, kommunstyrelse och kommunala bolag.

Det är kommunfullmäktiges ansvar att fastställa ett övergripande ramverk. Kommunfullmäktige fastställer låneram för Säters kommun och för kommunens bolag samt belopp för maximal checkräkningskredit.

Kommunstyrelsen skall inom ramen för uppsiktsansvar säkerställa att den operativa finansverksamheten fungerar och att reglerna efterlevs samt säkerställa god intern kontroll. Kommunstyrelsen skall årligen eller när så krävs, se över och vid behov lämna förslag till kommunfullmäktige om revideringar av övergripande riktlinjer/principer.

De kommunala bolagen inom kommunkoncernen ansvarar, i enlighet med aktiebolagslagen samt inom ramen för gällande bolagsordning och ägardirektiv, självständigt för sin ekonomiska verksamhet. De kommunala bolagen skall anta egna policies/riktlinjer och hanterar upplåning enligt sina upprättade rutiner. Kommunens prissättning av lån och fastställande av borgensavgift framgår av ägardirektiv.

Delegering av beslutsrätt från kommunstyrelsen till delegat framgår av kommunstyrelsens delegeringsförteckning. I enlighet med delegationsordningen gäller att Ekonomichefen verkställer omsättning av befintliga mål och upptagande av nya lån inom fastställd ram för Säters kommun.

Långgivare kräver vanligtvis firmateckning för lånehandlingar både för refinansiering av lån och nyupplåning. Underlag avseende firmatecknare, bemyndigande att underteckna handlingar mm fattas av kommunstyrelsen.

3.2 Skuldförvaltning

Den övergripande målsättningen för kommunkoncernens skuldförvaltning är att:

- Säkerställa kommunkoncernens betalningsförmåga på kort och lång sikt
- Bygga en struktur som gör att skuldportföljen möter finansieringsbehovet och reducerar exponeringen mot finansiella risker, utan att ge upphov till alltför stora kostnader i förhållande till de egna förutsättningarna
- Säkerställa att finansverksamheten bedrivs med god intern kontroll genom att identifiera, mäta, hantera och följa upp risker i skuldportföljen

Lånefinansiering medför exponering mot finansiella risker. En viktig del av skuldförvaltningen är att på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt hantera dessa risker.

Den övergripande risken som behöver hanteras i skuldförvaltningen är att en oförutsedd ökning av lånekostnaderna påverkar budgeten och det ekonomiska utfallet. Ökade lånekostnader kan i sin tur uppstå genom flera olika specifika risker.

Tillgängliga medel, avtalade kreditlöften samt upptagande av kortfristiga krediter ska hållas på en sådan nivå att en tillfredsställande betalningsberedskap upprätthålls.

Upplåning får ske genom:

- Kommuninvest
- Svensk bank eller kreditmarknadsbolag
- Kommuner och regioner
- Svenska staten

Räntebindning och ränterisk

Räntebindning: Tidsperiod under vilken räntan på upplåningen och räntesäkringsinstrumenten är fast. Den genomsnittliga räntebindningen är ett mått på skuldportföljens känslighet för ränterisk.

Definition ränterisk: Risken för att förändringar i räntenivån påverkar negativt genom ökade räntekostnader. Ränterisken uppstår då räntan på olika löptider, avkastningskurvan, rör sig från en given nivå. Exponering för ränterisk uppstår om man har räntebärande skulder i portföljen.

Ränterisk, ur ett skuldförvaltningsperspektiv, är risken för att kommunkoncernens lånekostnader ökar till följd av stigande marknadsräntor.

Strävan skall vara att uppnå en välavvägd räntestruktur mellan rörliga och bundna räntor, så att oväntade ränterörelser inte får alltför kraftigt genomslag på räntenettet.

Kapitalbindning och finansieringsrisk

Kapitalbindning: Återstående löptid på upplåningen. Den genomsnittliga kapitalbindningen är ett mått på skuldportföljens känslighet för finansieringsrisk.

Definition av finansieringsrisk eller refinansieringsrisk: Risken för att vid varje givet tillfälle inte få tillgång till nödvändig finansiering för befintliga eller nya lån eller att refinansiering endast kan ske med kraftigt ökade kostnader som följd. Finansieringsrisken ökar om en större del av skuldportföljen förfaller vid ett eller några enstaka tillfällen.

Låneportföljens och nyupplåningens förfallotider skall fördelas jämnt över tiden för att minska refinansieringsrisken.

Hållbarhet inom skuldförvaltning

Finansförvaltningen skall understödja kommunkoncernens beslutade inriktning för hållbarhetsarbetet inom dimensionerna miljö och klimat, social hållbarhet och ekonomisk hållbarhet. Kommunkoncernen skall ha kunskap kring om projekten i investeringsportföljen har förutsättningar att bli föremål för hållbar finansiering, exempelvis i form av s.k. hållbara lån (så som gröna lån och sociala lån), och där så är möjligt eftersträva att välja en sådan finansiering.

Operationell och finansiell leasing

Leasing innebär i regel för kommunkoncernen en dyrare finansieringsform än lånefinansiering och bör därför undvikas. I vissa undantagsfall kan leasing vara förmånligt, till exempel när leasingen skapar vissa skattemässiga fördelar eller när kommunen strategiskt vill undvika ett långsiktigt ägande.

Kommunens leasingavtal klassificeras som operationella förutom bilar som klassificeras som finansiella. Bolagens leasingavtal klassas som operationella. Hyresavtalen klassificeras som operationella eftersom de ekonomiska fördelar och risker som förknippas med ägandet i allt väsentligt inte överförs till kommunen

3.3 Likviditetsförvaltning

Med likviditetsförvaltning avses in- och utbetalningar samt hantering av kortfristiga låne- och eventuella placeringsbehov. Målsättningen med likviditetsförvaltningen är att kommunkoncernens likviditet alltid skall vara så stor att en god betalningsberedskap kan hållas. För att effektivisera likviditetshanteringen och uppnå ett lågt räntenetto skall kommunen och de kommunala bolagens likvida medel och betalningsflöden vara samordnade i ett gemensamt koncernkonto inom kommunkoncernens bank.

Tillgängliga likvida medel definieras som:

- Kassa och bank
- Ej utnyttjade kreditlöften

Banktjänster

Kommunkoncernen har ett gemensamt bankavtal. Säters kommun upphandlar banktjänster för hela kommunkoncernen.

Betalningsberedskap:

Kommunkoncernen ska ha tillgång till likvida medel för att kunna fullgöra sina betalningsåtaganden. Kommunkoncernen bör ha likvida medel för att klara löpande utgifter under minst 30 bankdagar. Likviditetsöverskott som inte är tillfälligt - utöver den likviditet som erfordras för att upprätthålla ovanstående betalningsberedskap, dvs överlikviditet - ska i huvudsak användas för att amortera kommunkoncernens låneskuld. Endast i undantagsfall kan medel placeras i andra placeringsalternativ och beslut tas i dessa fall av kommunstyrelsen.

Likviditetsplanering

För att optimalt kunna hantera och planera kommunkoncernens likviditet upprättas likviditetsprognoser av kommunen och kommunala bolag.

Riktlinjer för kravhantering

Kommunfullmäktige har beslutat om riktlinjer avseende kravhantering/avbetalningsplan för kundfakturor för Säters kommun.

3.4 Kapitalförvaltning

Kommunfullmäktige har beslutat om placeringsriktlinjer för Säters kommun som reglerar hanteringen av Säters kommuns finansiella tillgångar och mål för kommunens kapitalförvaltning. Tillgångar avser huvudsakligen att avlasta Säters Kommuns åtagande avseende den del av pensionsskulden som är relaterad till kommunens ansvarsförbindelse att samt skapa förutsättningar för långsiktig kapitaltillväxt.

3.5 Rapportering och uppföljning

Redovisning av finansverksamhet görs vid budgetuppföljning där nyupplåning, omsättning av lån och låneskuld samt senaste portföljsammanställning redovisas. Under året och i årsredovisning lämnas upplysningar om finansiella risker och riskhantering.

4 § 11 MBL/samverkan och delaktighet

Det åvilar nämnder och sektorer att tillse att berörd personal aktivt deltar i budgetarbete och den ekonomiska uppföljningen.

Nämnders och styrelser budgetförslag skall innan de antas av ansvarig nämnd/styrelse samverkas/förhandlas med de fackliga organisationerna enligt lag om medbestämmande, MBL och kommunens samverkansavtal.

Kommunstyrelsens förslag till budget för kommunen skall innan den antas i kommunfullmäktige förhandlas med de fackliga organisationerna enligt lag om medbestämmande, MBL.

5 Investeringar

Kommunfullmäktige fastställer årligen investeringsbudgeten för år ett och en plan för år två och tre i planperioden. Investeringsbudget för år ett fastställs på nämndnivå, medan planen för år två och tre endast fastställs på totalnivå. Kommunens sektorer arbetar även kontinuerligt med en mer långsiktig investeringsplan med ett sexårsperspektiv. Den utgör en grund för den treåriga investeringsplanen som årligen beslutas av kommunfullmäktige.

Riktlinjer för investeringar och avskrivningar fastställs av kommunstyrelsen. Omfördelning inom nämndens ram för investeringar kan göras genom beslut. Omprioriteringar av namngivna projekt beslutade av kommunfullmäktige hanteras av ansvarig nämnd/styrelse.

5.1 Definition

Med investering avses en ekonomisk resurs som förbrukas över en längre tidsperiod.

Materiella anläggningstillgångar är tillgångar som är fysiska och går att beskåda. Exempel på materiella tillgångar är:

- Byggnader och mark
- Maskiner, fordon och andra tekniska anläggningar
- Inventarier, verktyg och IT-utrustning

Immateriella anläggningstillgångar är tillgångar som man inte kan se eller ta på, icke fysiska tillgångar. Den ekonomiska livslängden ska vara minst tre och högst fem år. Exempel på immateriella tillgångar är:

- Patent och licensrättigheter
- IT-system, (verksamhetssystem)

5.2 Exploateringar

Med exploateringsverksamhet avses åtgärder för att anskaffa, förädla och iordningsställa kommunens mark för infrastruktur (gator, parker och VA) och för bostads- eller industriområden.

5.3 Intern ränta

Med intern ränta avses den interna prissättningen som används för att prissätta användandet av kommunens likvida medel. Räntesatsen för den interna räntan skall ligga i nivå med beräknad ränta för kommunens externa lån, och fastställs av ekonomikontoret varje år i samband med kommunens budgetarbete.

Räntan beräknas enligt rak nominell metod, vilket innebär att räntan beräknas på restvärdet efter gjorda avskrivningar.

5.4 Aktivering av investering

Enligt god redovisningssed skall avskrivning ske från och med den tidpunkt då anläggningen tas i anspråk. Begreppet ta i anspråk kan för vissa situationer behöva en uttolkning för att praktisk kunna tillämpas.

Vid samlingsinvesteringar betraktas anläggningen som tagen i anspråk när samtliga ingående delar används. Detta innebär att om ingående delar köps in successivt under året, skall tidpunkten för ianspråktagandet sättas när inköpsprocessen avslutats eller senast vid årets slut.

5.5 Finansiering av investeringar

Säters kommun skall finansiera reinvesteringar med egna medel. För nyinvesteringar kan nya lån behöva upptas.

5.6 Uppföljning

Alla investeringar ska särredovisas och avstämning ska ske löpande mot budget.

Central uppföljning av investeringsverksamheten under året sker i samband med budgetuppföljningen per sista april och sista augusti. Utöver utbetalda belopp redovisas status på investeringen.

5.7 Överflytt av investeringsmedel mellan budgetåren

De investeringsmedel som ej ianspråktagit för specifika projekt kan efter beslut av kommunstyrelsen budgetmässigt få föras över till nästkommande år om den totala investeringsbudgeten inte är förbrukad. Nämnden ansöker efter årsbokslut om överföring, och

anger i ansökan skälen till att investeringsmedlen inte förbrukats och vilken planering som är tänkt för det kommande året.

5.8 Slutredovisning av investeringsprojekt

För investeringsobjekt som uppgår till minst 2 mkr skall en slutredovisning/efterkalkyl redovisas till kommunfullmäktige.